

PM 2014:29 RI (Dnr 222-630/2013)

Kvotering i stadens kommunala bolagsstyrelser

Skrivelse av Karin Wanngård (S)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelse av Karin Wanngård (S) om kvotering i stadens kommunala bolagsstyrelser anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Karin Wanngård (S) föreslår i en skrivelse till kommunstyrelsen den 17 april 2013 att kvotering av bolagsstyrelser ska införas och det kön som är underrepresenterat ska ges 40 procent av platserna i bolagens styrelser. Målet ska vara ännu större balans, men 40 procent blir på så vis ett golv. Partiernas fria nomineringsrätt ska fortfarande gälla, dock ska slutsammanställningen av styrelserna resultera i en jämnare könsfördelning och kommunstyrelsen ska ge förvaltningen i uppdrag att utreda hur en sådan process ska gå till.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret anser att den genomgång av könsrepresentationen i stadens samtliga bolag som förslagsställaren hänvisar till visar att balansen redan idag är god. Skäl saknas därför att ge stadsledningskontoret i uppdrag att utreda hur en kvoteringsprocess enligt förslaget skulle gå till.

Stockholms Stadshus AB anser att sammansättningen i stadens styrelser och nämnder ytterst bygger på den politiska fördelning som uppkommer i allmänna val. I de allmänna valen finns dessutom möjlighet till personval. Sammansättningen av ledamöter i stadens nämnder och styrelser är mot denna bakgrund en politisk bedömning.

Mina synpunkter

Frågan om nya regler i aktiebolagslagen om könskvotering till bolagsstyrelser har varit föremål för såväl statlig utredning som politisk behandling och debatt. Sammansättningen i stadens styrelser och nämnder bygger på den politiska fördelning som uppkommer i allmänna val, och de representanter som partierna

utser. Grundfrågan kretsar kring den om jämställdhet - att män och kvinnor ska ha likvärdiga möjligheter – och det är en viktig fråga.

I ett historiskt perspektiv har kvinnor varit underrepresenterade i många bolagsstyrelser, men utvecklingen går åt rätt håll. En genomgång av könsrepresentationen i Stockholms stads samtliga bolag visar att balansen redan idag är god. Det goda resultatet kan hänföras till att vi i Stockholms sedan lång tid tillbaka bedriver ett aktivt och medvetet arbete för jämställdhet och integration. Ambitionen är att arbetet ska genomsyra samtliga verksamheter inom staden. Stockholms stads jämställdhetsmål styrs dessutom av flera lagar samt policyer och riktlinjer, som omfattar stadens alla verksamheter.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse av Karin Wanngård (S) om kvotering i stadens kommunala bolagsstyrelser anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 5 februari 2014

STEN NORDIN

Bilaga

Skrivelse av Karin Wanngård (S) om kvotering i stadens kommunala bolagsstyrelser.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Roger Mogert (S) och Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Uppdra åt Stadsledningskontoret att utarbeta ett förslag till rekommendationer för kvotering i Stockholms stads bolagsstyrelser.
2. Att därutöver anföras:

Stadsledningskontoret avfärdar i sitt svar den problemställning som Karin Wanngård framförde i sin skrivelse till kommunstyrelsen. Visst är den totala fördelningen relativt god men tittar vi istället på vissa enskilda bolag eller mellan partier så blir skillnaderna större. Tittar vi på ordinarie ledamöter i de åtta tunga bolagen har de borgerliga partierna 25 män och 8 kvinnor och för oppositionen är motsvarande siffror 9 män respektive 16 kvinnor. Enligt Socialdemokraterna bör Stockholms stad sträva efter en jämn könsfördelning i nämnder och bolag. Därför vill vi att kommunfullmäktige beslutar om rekommendationer för tillsättning av bolagsstyrelser.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Roger Mogert, Maria Östberg Svanelind och Olle Burell (alla S), Åsa Lindhagen och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (S) och (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. I huvudsak bifalla skrivelsen
2. Dessutom framföra följande

Vänsterpartiet vill att Stockholm ska bli Sveriges mest jämställda stad. Det kräver en radikal politik för jämställdhet i stadens samlade verksamhet. Framförallt måste vi uppvärdera de lågavlönade jobben i stadsdelsnämnderna, såväl lön, arbetstid och arbetsmiljö. Givetvis ska vi också ha fler kvinnor i bolagsstyrelserna. Att regeringen inte mäktat med att lägga ett lagförslag betyder inte att staden behöver sitta överksam. Vi stödjer att stadsledningskontoret får i uppdrag att ta fram rekommendationer för kvotering i stadens bolagsstyrelser.

Remissammanställning

Ärendet

Karin Wanngård (S) föreslår i en skrivelse till kommunstyrelsen den 17 april 2013 att kvotering av bolagsstyrelser ska införas och det kön som är underrepresenterat ska ges 40 procent av platserna i bolagens styrelser. Målet ska vara ännu större balans, men 40 procent blir på så vis ett golv. Partiernas fria nomineringsrätt ska fortfarande gälla, dock ska slutsammanställningen av styrelserna resultera i en jämnare könsfördelning och kommunstyrelsen ska ge förvaltningen i uppdrag att utreda hur en sådan process ska gå till.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 juni 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Frågan om nya regler i aktiebolagslagen om könskvotering till bolagsstyrelser har varit föremål för såväl statlig utredning som politisk behandling och debatt. År 2006 lade en statlig utredare fram ett utredningsförslag (Ds 2006:11 Könsfördelningen i bolagsstyrelser) som möjliggjorde att införa en kvotering med minst 40 procent av vardera kön till bolagsstyrelser. Utredningen har inte följts upp av något lagförslag från regeringen.

På senare tid har bl.a. Miljöpartiet motionerat om lagförslag om kvotering i bolagsstyrelser, se bl.a. motion till riksdagen 2012/13:C443. I den motionen fanns även en hemställanspunkt om kvotering i kommunala och statliga bolagsstyrelser. Riksdagen beslutade avslå motionen den 23 januari 2013.

I den pågående politiska debatten har olika uppfattningar framförts om behovet av könskvotering till bolagsstyrelser och om det är en fråga för lagstiftaren eller enbart för bolagens ägare.

Stockholms stad bedriver sedan lång tid tillbaka ett aktivt och medvetet arbete för jämställdhet och integration. Ambitionen är att arbetet ska genomsyra samtliga verksamheter inom staden. Stockholms stads jämställdhetsmål styrs av flera lagar samt policyer och riktlinjer, som omfattar stadens alla verksamheter. I diskrimineringslagen stadgas att jämställdhet mellan män och kvinnor är en grundläggande rättighet och att ingen får diskrimineras på grund av kön.

Kommunstyrelsen beslutade den 14 januari 2009 att staden skulle underteckna Europeisk deklARATION om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (dnr 222-2353/2008). Deklarationen är ett politiskt dokument och därmed också ett politiskt instrument för att arbeta med jämställdhet. I denna deklARATION läggs sex grundläggande principer fram. Den första är att jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande rättighet. En annan princip är att ett representativt deltagande av kvinnor och män i beslutsprocessen är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle.

Enligt stadsledningskontorets uppfattning är det respektive parti som ansvarar för att i sitt nomineringsarbete beakta kompetens och samtidigt säkra att fördelningen mellan kön, ålder, bakgrund och sexuell läggning speglar det samhälle som vi lever i. Den genomgång av

könsrepresentationen i stadens samtliga bolag som förslagsställaren hänvisar till visar att balansen redan idag är god. Skäl saknas därför att ge stadsledningskontoret i uppdrag att utreda hur en kvoteringsprocess enligt förslaget skulle gå till.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 18 juni 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Frågan om nya regler i aktiebolagslagen om könskvotering till bolagsstyrelser har varit föremål för såväl statlig utredning som politisk behandling och debatt. 2006 lade en statlig utredare fram ett utredningsförslag (Ds 2006:11 Könsfördelningen i bolagsstyrelser) som möjliggjorde att införa en kvotering med minst 40 procent av vardera kön till bolagsstyrelser. Utredningen har inte följts upp av något lagförslag från regeringen.

Miljöpartiet har under senare år motionerat om lagförslag om kvotering i bolagsstyrelser, se bl.a. motion till riksdagen 2012/13:C443. I den motionen fanns även ett förslag om kvotering i kommunala och statliga bolagsstyrelser. Riksdagen beslutade avslå motionen den 23 januari 2013.

Stockholms stad bedriver sedan en lång tid tillbaka ett aktivt och medvetet arbete för jämställdhet och integration. Ambitionen är att arbetet ska genomsyra samtliga verksamheter inom staden. Stockholms stads jämställdhetsmål styrs av flera lagar samt policys och riktlinjer, som omfattar staden alla verksamheter. I diskrimineringslagen stadgas att jämställdhet mellan män och kvinnor är en grundläggande rättighet och att ingen får diskrimineras på grund av kön

Kommunstyrelsen beslutade den 14 januari 2009 att staden skulle underteckna ”Europeisk deklARATION om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (dnr 222-2353/2008)”. I denna deklARATION läggs sex grundläggande principer fram, t.ex. att jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande rättighet. En annan princip är att ett representativt deltagande av kvinnor och män i beslutsprocessen är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle.

Flertalet bolag har lämnat remissvar om kvotering i kommunala bolagsstyrelser. Koncernens bolag anser att frågan är aktuell och angelägen. Stockholms Hamn och Bostadsförmedlingen påpekar att det är väsentligt att även samhällets sammansättning i övrigt t.ex. ålder, härkomst m.m. avspeglas i ledningsfunktioner och styrelser. Rent generellt är en, i relation till uppdraget, väl genomtänkt sammansättning av styrelsen av värde för bolagens verksamhet.

Flertalet bolag påpekar i sina svar att sammansättningen i stadens styrelser och nämnder bygger ytterst på den politiska fördelning som uppkommer i allmänna val. I de allmänna valen finns dessutom möjlighet till personval. Sammansättningen av ledamöter i stadens nämnder och styrelser är mot denna bakgrund en politisk bedömning samt en ägarfråga och bolagen har därmed inga synpunkter på nomineringen.

Koncernledningen delar dotterbolagens uppfattning. Sammansättningen av ledamöter i stadens nämnder och styrelser är en politisk bedömning och en ägarfråga och beslutas av kommunfullmäktige. Koncernledningen har därmed inga synpunkter i denna fråga.

Underremiss

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder välkomnar att en översyn av nomineringar till kommunala bolagsstyrelser genomförs. Svenska Bostäder arbetar aktivt med jämställdhetsfrågor och kompetens.

Nomineringsfrågor till stadens kommunala bolagsstyrelser är dock helt och hållet en ägarfråga. Nomineringarna sker utifrån politisk tillhörighet och är därför inget Svenska Bostäder kan eller ska påverka.

Stockholm Business Regions remissvar har i huvudsak följande lydelse:

SBR har tagit del av den debatt som förts i Norge sedan lagstiftningen kring kvotering i bolagsstyrelser 2006 och noterar att det resulterat både i positiva och negativa effekter.

SBR anser att det är respektive politiskt parti som, i synnerhet i bolagsstyrelser bestående av förtroendevalda ledamöter, ansvarar för att säkra att fördelningen mellan kön, ålder, bakgrund och sexuell läggning speglar det samhälle som politikerna företräder.

SISAB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

SISAB:s styrelse har för närvarande en relativt jämn könsfördelning bland de ordinarie ledamöterna, 60 procent män och 40 procent kvinnor. Bland suppleanterna är 80 procent kvinnor och 20 procent män. Bolaget har dock ingen uppfattning i sakfrågan eftersom bolagets styrelse enligt kommunallagen och bolagsordningen väljs av kommunfullmäktige.

Stockholm Vattens remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Könsfördelningen i styrelsen för Stockholm Vatten AB respektive Stockholm Vatten VA AB är:

Av Stockholms kommunfullmäktige valda representanter:

<u>Ledamöter</u>	<u>Suppleanter</u>	<u>Totalt</u>
Män, 67 %	Män, 56 %	Män, 61 %
Kvinnor, 33 %	Kvinnor, 44 %	Kvinnor, 39%

Med Huddinge kommuns (som ingår i Stockholm Vattens verksamhetsområde) tillkommande representation är fördelningen:

<u>Ledamöter</u>	<u>Suppleanter</u>	<u>Totalt</u>
Män, 70 %	Män, 60 %	Män, 65 %
Kvinnor, 30 %	Kvinnor, 40 %	Kvinnor, 35%

Stockholms Hamns remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholms Hamn delar uppfattningen att det generellt sett är viktigt att uppmärksamma frågan om könsfördelning i bolagsstyrelser, såväl i kommunala som statliga och privata. Det är dock även viktigt att samhällets sammansättning i övrigt t.ex. ålder, härkomst m.m. avspeglas i ledningsfunktioner och styrelser. I en styrelse för ett aktiebolag är även frågan om kompetens och intresse mycket väsentlig mot bakgrund av det juridiska ansvar som följer med uppdrag i ett aktiebolag.

Sammantaget är frågan om styrelsens sammansättning komplex då det kan vara många faktorer som ska vägas in. Könsfördelning angett i procent i en styrelse bedömer Stockholms Hamn vara ett trubbigt verktyg för att få en kompetent, balanserad och dynamisk styrelse som driver företaget framåt utifrån ägarens direktiv.

Familjebostädens remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Sammansättning i stadens styrelser och nämnder bygger ytterst på den politiska fördelning som uppkommer i allmänna val. I de allmänna valen ges dessutom möjlighet att personvalsrösta varför en styrning av sammansättningen av stadens nämnder och styrelser utslutande är en politisk bedömningsfråga och bolaget har därmed inga synpunkter i denna fråga.

Stockholm Parkerings remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Parkering har tagit del av skrivelsens innehåll. Stockholm Parkering har en styrelse som består av sju ordinarie ledamöter och tre ersättare. Fördelningen ser ut enligt följande:

Mandatperiod 2010-2014

	Män	Kvinnor
Ledamöter	5 (71%)	2 (29%)
Ledamöter + ersättare	6 (60%)	4 (40%)

Föregående mandatperiod 2006-2010

	Män	Kvinnor
Ledamöter	4 (57%)	3 (43%)
Ledamöter + ersättare	7 (70%)	3 (30%)

Stockholm Parkerings bolagsledning har givetvis inga synpunkter på hur ägarna utser sin styrelse.

Bostadsförmedlingens remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Inledningsvis kan nämnas att styrelsen för Bostadsförmedlingen i Stockholm AB består av fyra kvinnor och tre män - ordförande, vice ordförande, och ordinarie ledamöter - samt fem kvinnor och två män som suppleanter. Styrelsen utses enligt bolagsordningen av Stockholms kommunfullmäktige, med en politisk representation som grund. Bolaget har idag ett välfungerande styrelsearbete.

Rent generellt är en i relation till uppdraget väl genomtänkt sammansättning av styrelsen av värde för en verksamhet. Bredd och variation i bakgrund och kompetens är värdefull. Bostadsförmedlingen har utifrån verksamheten och vårt uppdrag inga särskilda synpunkter på principerna för styrelsesammansättningen, eller på hur de politiska nomineringsprocesserna ska eller bör vara utformade.

Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholmshem arbetar mycket aktivt att uppnå en jämnare könsfördelning bland de anställda, inte minst på ledande poster och bolaget har uppnått goda resultat i detta arbete de senaste åren.

I Stockholmshems styrelse är fördelningen bland ledamöterna fyra män och tre kvinnor och bland suppleanterna sex män och en kvinna. Tillsättandet av förtroendevalda i styrelsen är en renodlad fråga för ägaren och den politiska organisationen och bolaget har därför inga synpunkter på förslaget om kvotering.

SGA Fastigheters remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Könskvotering är en av många metoder för att motverka underrepresentation av i det här fallet kvinnor. SGA Fastigheter anser att frågan om vilken metod som ska användas ytterst är en fråga för de politiska partierna. SGA Fastigheter vill även poängtera att det är de politiska partierna som har nomineringsrätt samt att det är kommunfullmäktige som utser representanter i styrelserna för de kommunala bolagen.

S:t Erik Markutvecklings remissvar har i huvudsak följande lydelse:

S:t Erik Markutveckling AB:s uppgift är att äga och förvalta fastigheter/aktier i fastighetsbolag i syfte att främja stadens förmögenhetsförvaltning och utveckling.

Frågan om jämställdhet i bolagsstyrelser är aktuell och angelägen. Då bolagets styrelse utses av kommunfullmäktige, har bolagsledningen dock inga synpunkter på ägarens val av styrelse och/eller dess sammansättning.

